

УДК 371.134.+371.38+373.211.24(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-376-380

ШОВШ Катерина Степанівна –

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки, психології, початкової,
дошкільної освіти та управління закладами освіти,
директор Фахового коледжу ЗУІ
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2616-185X>
e-mail: katalin@kmf.org.ua

БІДА Олена Анатоліївна –

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової,
дошкільної освіти та управління закладами освіти
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0448-0852>
e-mail: tetyanna@ukr.net

МАРГІТИЧ Агнета Іванівна –

аспірант, викладач української мови і літератури Фахового коледжу
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4808-9676>
e-mail: agnatamargitych@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті виписано актуальні питання професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. Потреба в професійній підготовці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти зумовлює розробку нових підходів до технологій та методик професійної підготовки майбутніх фахівців. Невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх вихователів є формування професійних якостей. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядається як багатофакторна структура, головне завдання якої полягає в набутті кожним студентом особистісного сенсу діяльності, формуванні професійної майстерності, постійно зростаючого інтересу до роботи з дітьми та їх батьками, а також у розвитку успішності в діяльності. Якісна підготовка педагога закладу дошкільної освіти включає міждисциплінарну і внутрішньодисциплінарну інтеграцію, реалізацію особистісно-діяльничого і системного підходів. Зроблено аналіз підходів до організації освітнього процесу в закладах вищої педагогічної освіти. Професійна підготовка майбутнього фахівця у закладі освіти здійснюється у педагогічному процесі і включає в себе наступні компоненти, що проаналізовані у статті. Зasadничими принципами підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи в світі концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку та концепції Нової української школи визначено положення таких підходів: гуманістичного; аксіологічного; міждисциплінарного; особистісно орієнтованого; технологічного; діяльничого; компетентнісного. Підготовка педагогів дошкільного профілю характеризується наявністю двох способів інтеграції: горизонтальної та вертикальної. Подальшого розгляду потребують питання організації процесу навчання в межах андрагогічного підходу.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні фахівці, дошкільна освіта, інтеграція, підготовка педагогів дошкільного профілю, компоненти, підходи.

SHOVSH Kateryna Stepanivna –

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate professor of the Department of Pedagogy, Psychology, Teacher,
Kindergarten Pedagogy, Educational and Institutional Management,
headmistress of the Vocational School of Ferenc Rákóczi II,
Transcarpathian Hungarian College of Higher Education Ferenc Rákóczi II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2616-185X>
e-mail: katalin@kmf.org.ua

BIDA Olena Anatoliivna –

doctor of pedagogical sciences, Professor, Head of the Department of
Pedagogy, Psychology, Teacher, Kindergarten Pedagogy,
Educational and Institutional Management, Transcarpathian
Hungarian Institute Ferenc Rakoczi II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0448-0852>
e-mail: tetyanna@ukr.net

MARGITICS Agneta Ivanivna –

postgraduate, teacher of Ukrainian language and literature
of the Vocational School of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian
College of Higher Education. Vocational School of Ferenc Rákóczi II,
Transcarpathian Hungarian College of Higher Education
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4808-9676>
e-mail: agnatamargitych@gmail.com

FEATURES OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PRESCHOOL EDUCATION SPECIALISTS

Innovative educational trends in the preschool education system require a new type of teacher and make extremely high demands on his professional competence. The article describes current issues of professional training of future specialists in preschool education. The need for professional training of pedagogical staff of preschool education institutions leads to the development of new approaches to technologies and methods of professional training of future specialists. An integral component of the professional training of future educators is the formation of professional qualities. The training of future specialists in preschool education is considered as a multifactorial structure, the main task of which is the acquisition by each student of a personal sense of activity, the formation of professional skills, an ever-growing interest in working with children and their parents, as well as in the development of success in activities. Qualitative training of a preschool teacher includes interdisciplinary and intradisciplinary integration, the implementation of personal-activity and systemic approaches. An analysis of approaches to the organization of the educational process in institutions of higher pedagogical education was made. Professional training of a future specialist in an educational institution is carried out in the pedagogical process and includes the following components analyzed in the article. The basic principles of training future preschool teachers and primary school teachers in the light of the concept of early childhood and preschool education and the concept of the New Ukrainian School define the provisions of the following approaches: humanistic; axiological; interdisciplinary; personally oriented; technological; activity; competent. The training of preschool teachers is characterized by the presence of two methods of integration: horizontal and vertical. The issues of organization of the learning process within the andragogic approach require further consideration.

Keywords: professional training, future specialists, preschool education, integration, training of preschool teachers, components, approaches.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасні цивілізаційні виклики передбачають кардинальні зміни в системі професійної освіти загалом. Завдяки діяльності педагога реалізується політика держави у створенні інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвиток вітчизняної науки, техніки і культури. Формування національної системи освіти зумовлює потребу підготовки педагога нового покоління для всіх систем освіти, зокрема і для системи дошкільної освіти, у якій відбуваються зміни, пов'язані з оновленням її змісту, перебудовою взаємодії у системі «Вихователь-дошкільник», появою нових різноманітних типів закладів дошкільної освіти. Інноваційні освітні напрями в системі дошкільної освіти потребують педагога нового типу і висувають надзвичайно високі вимоги до його професійної компетентності.

Дошкільне дитинство – психологічно унікальний період, у якому відбувається становлення уявлень дитини про можливі засоби спілкування з дорослими та однолітками, засвоюються основні правила та способи передачі інформації співрозмовнику про свої потреби, бажання і ставлення до нього та ситуації взаємодії. Тому важливу роль відіграє готовність вихователя організувати подієву спільність із дитиною, що сприяє становленню особистості та її прогресивному гармонійному розвитку [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти аналізували сучасні науковці, зокрема, компетентнісний підхід при підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядали: Л. Артемова, Г. Беленька, А. Богуш, Н. Гавриш, І. Рогальська-Яблонська, діяльнісний підхід при підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти вивчали: З. Курлянд, Н. Мирончук, В. Давидова, формування цілісної системи професійних знань, умінь і навичок при підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: О. Вознюк, О. Дубесенюк, Н. Гавриш, Т. Жаровцева, К. Крутій, проведення інтерактивного навчання при підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти описували підхід О. Пометун, Л. Пироженко, Л. Пісоцька; формування професійної майстерності підхід при підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядали Л. Загородня, Ю. Комсенко, Т. Швець, аналізувала підготовку вихователів до організації еколого-дослідницької діяльності дітей у природі З. Плохій та ін.

Мета статті: розглянути особливості професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти

Виклад основного матеріалу дослідження. Потреба в професійній підготовці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти зумовлює розробку нових підходів до технологій та методик професійної підготовки майбутніх фахівців.

Невід'ємною складовою професійної підготовки майбутніх вихователів є формування професійних якостей. Останні виступають одним із найважливіших чинників професійної придатності. Вони не тільки побіжно характеризують певні здібності, але й органічно входять до їх структури, розвиваючись у процесі навчання й практичної діяльності [9, с. 101].

На сьогоднішній день підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядається вченими як багатофакторна структура, головне завдання якої полягає в набутті кожним студентом особистісного сенсу діяльності, формуванні професійної майстерності, постійно зростаючого інтересу до роботи з дітьми та їх батьками, а також у розвитку успішності в діяльності.

Яскравим штрихом виокремлюється проблема вдосконалення форм організації освітнього процесу, пошуку відповіді на питання про ефективні умови розвитку і самореалізації особистості в процесі опанування спеціальністю. Не втрачає актуальності питання перегляду змісту педагогічної освіти.

Формування професійної компетентності майбутнього вихователя закладів дошкільної освіти формується під час навчання студента у закладі вищої педагогічної освіти. Важливо обрати такий заклад вищої освіти, який би готував затребуваних педагогів з необхідним багажем компетентностей. Але важливо й те, які компетентності необхідні в професійній діяльності вихователя закладів дошкільної освіти [9, с. 65-70].

Г. Беленька зазначає, що у процесі професійної підготовки фахівців дошкільного профілю важливого значення набуває формування професійної компетентності, під якою розуміється здатність педагога розв'язувати задачі професійної діяльності на основі фахових знань і умінь, що інтегруються з розвитком особистісних професійно-значущих якостей, однією з провідних яких є любов до дітей, що поєднується з вимогливістю, емпатією та комунікативністю [2, с. 115].

Ґрунтовний аналіз підходів до організації освітнього процесу в закладах вищої педагогічної

освіти дозволяє стверджувати, що в умовах успішної творчої самореалізації майбутніх фахівців дошкільної сфери є комплексний підхід до формування професійної компетентності педагогів, яка передбачає не лише засвоєння дисциплін професійного циклу, але і знання сучасних концепцій дошкільної освіти, а саме компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів до організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти і вміння реалізовувати ці знання на практиці, творчо поєднуючи і організовуючи їх [5, с. 65-70].

Професійна підготовка майбутнього фахівця у закладі освіти здійснюється у педагогічному процесі і включає в себе наступні компоненти:

- зміст підготовки відповідно до цілей, конкретних завдань та специфіки професійної кваліфікації (зміст підготовки розглядається як мета та результат фахової підготовки у відповідності до освітньо-кваліфікаційного рівня);

- педагог як конструктор та організатор процесу навчання, розвитку і виховання майбутнього фахівця;

- педагогічний інструментарій – методи, прийоми, засоби навчальної взаємодії, організаційні форми навчання;

- суб'єкт навчання як активний учасник навчальної діяльності, результатом якої є особистісне оволодіння професійним досвідом та вміння його творчо застосовувати у майбутній діяльності [2, с. 24].

Зasadничими принципами підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи в світлі концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку та концепції Нової української школи визначено положення таких підходів: гуманістичного (підготовка майбутніх вихователів та вчителів на ідеях гуманізму, забезпечення потреби особистості майбутнього педагога у постійному й різноманітному самовдосконаленні); аксіологічного (полягає у формуванні ціннісного ставлення до професійно-педагогічної діяльності вихователя та вчителя, яке синтезує сукупність орієнтацій на базові цінності педагогічної професії); міждисциплінарного (забезпечує інтегрування психолого-педагогічних і спеціальних методичних знань у процесі вивчення циклу нормативних дисциплін та спеціальних курсів); особистісно орієнтованого (забезпечує врахування індивідуальної освітньої траєкторії студентів та характеризує рівень професійної готовності майбутніх фахівців спеціальності 012 Дошкільна освіта та 013 Початкова освіта); технологічного (передбачає реалізацію процесу професійної підготовки майбутнього вихователя та вчителя як сукупності мети, змісту, методів, технологій, гарантованого досягнення результатів); діяльнісного (має на меті формування готовності до професійно-педагогічної діяльності через динамічну взаємодію суб'єктів педагогічного процесу в умовах інноваційного освітнього середовища); компетентнісного (визначає спрямованість професійної підготовки на формування загальних, професійних і предметних компетентностей та розвиток здатності практично діяти і творчо застосовувати набуті знання і досвід у ситуаціях професійно-педагогічної діяльності у середовищі дошкільної освіти) [4].

Якісна підготовка педагога закладу дошкільної освіти включає міждисциплінарну і внутрішньодисциплінарну інтеграцію, реалізацію особистісно-діяльнісного і системного підходів.

Під інтеграцією розуміють створення нового цілого на основі виявлених однотипних елементів і частин, окремих навчальних дисциплін. Принцип інтегративності, покладений в основу вдосконалення змісту освіти і має на меті формування у майбутніх педагогів дошкільного профілю цілісного уявлення про предмет, явище, подію у результаті реалізації міжпредметних зв'язків, системи світоглядних, інтелектуальних і моральних цінностей, засвоєння яких забезпечує всебічний розвиток і професійне становлення фахівця відповідно до соціального замовлення суспільства. Інтегративний підхід передбачає одночасно і рівнозначність функціонування трьох освітніх елементів: навчання, виховання, творчого розвитку особистості в їх взаємозв'язку і взаємозумовленості.

Підготовка педагогів дошкільного профілю характеризується наявністю двох способів інтеграції: горизонтальної та вертикальної. Перший спосіб пов'язаний з викладанням дисциплін психолого-педагогічного циклу, спрямованих на оволодіння майбутніми педагогами професійними компетенціями, які сприяють пізнанню основ світоглядного відображення дійсності, формуванню умінь і навичок педагогічної діяльності, розширенню творчих здібностей до творчої діяльності. Горизонтальна інтеграція передбачає не просто засвоєння студентами знань і умінь, набутих у процесі вивчення різних психолого-педагогічних навчальних дисциплін, а їх взаємопроникнення, взаємозбагачення, творче переосмислення.

Другий спосіб інтеграції передбачає оволодіння певними професійними компетенціями в процесі вивчення проблеми в рамках роботи факультативу або проблемної групи, що сприяє зростанню самостійності і творчої активності студентів, становлення потреби в професійній самоосвіті і самовдосконаленні. Об'єднання навчальних дисциплін психолого-педагогічного циклу, в процесі їх вивчення за інтегративним принципом сприяє успішній професійній адаптації майбутніх педагогів у сфері педагогічної освіти, їх самовизначенню [1, с. 59-67].

У процесі професійної підготовки в педагога мають бути сформовані на основі особистих якостей необхідні педагогічні вміння. Вихователі повинні бути притаманні такі вміння:

- 1) конструктивні, які вможливають планування навчально-вихованої роботи відповідно до вимог навчальних планів і програм; вибір доцільних форм і видів діяльності; вибір ділових методів виховного впливу; планування перспективних напрямів керівництва дитячим колективом; індивідуальний та диференційований підходи до учнів;

- 2) комунікативні, які передбачають налагодження адекватних стосунків із колективом та окремими вихованцями, допомагають налагодити педагогічно вмотивовані контакти з учнями, колективом, батьками, колегами; регулювати міжособистісні стосунки дітей у первинному колективі;

- 3) організаторські – є запорукою організації дитячих колективів і керування ними, їхнього розвитку; педагогічно доцільної діяльності дитячих колективів; надання допомоги дитячим громадським організаціям; організації роботи з батьками, залучення громадськості на допомогу навчальному закладу у вихованні дітей;

- 4) дидактичні, які допомагають пояснити учням зміст навчального матеріалу з урахуванням їхнього

віку; керувати самостійною пізнавальною діяльністю учнів, сприяти розвитку інтелектуального потенціалу; озброювати школярів методами самостійної пізнавальної діяльності;

5) перцептивні, до яких належить здатність проникати у внутрішній світ дітей; адекватно сприймати та розуміти психічний стан вихованців; спостережливість, яка дає змогу аналізувати реальний стан вихованця в конкретній ситуації;

6) сугестивні, які виявляються в безпосередньому емоційно-вольовому впливі на вихованців для створення в них певного стану, спонукання до конкретних дій;

7) пізнавальні, що охоплюють вивчення учнів, дитячого колективу, складання характеристик; ознайомлення з новою психолого-педагогічною та іншою літературою,

використання досягнень науки в практиці; аналіз передового педагогічного досвіду і його творче використання у власній діяльності;

8) прикладні вміння лежать в основі володіння вміннями й навичками творчого характеру – малювати, танцювати, грати на музичних інструментах, вишивати, ліпити, моделювати, плести та ін.; володіння технічними засобами навчання, комп'ютерною технікою;

9) уміння в галузі педагогічної техніки; педагогічна техніка – це сукупність раціональних засобів і прийомів та особливостей поведінки вчителя-вихователя, скерованих на ефективну реалізацію обраних ним методів навчально-виховної роботи з окремим вихованцем або з колективом, відповідно до потреб та особливостей конкретних об'єктивних і суб'єктивних обставин. У процесі оволодіння педагогічною технікою вчитель-вихователь має виробити такі вміння: одягатися з урахуванням індивідуальних особливостей, усталеного в суспільстві стилю, вимог культури та особливостей діяльності; володіти собою, оцінювати свої почуття в конкретній ситуації, психічний стан вихованців, обирати потрібну тактику дій згідно з педагогічними завданнями; володіти голосом, тоном, темпом, ритмом педагогічного мовлення; володіти жестами та мімікою; уміння ходити, стояти, сидіти; володіти навичками психотехніки (уміння застосовувати знання про психіку людини для розв'язання практичних завдань) [6].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, зазначене вище підкреслює, що процеси реформування та модернізації, які зараз відбуваються в системі вищої педагогічної освіти, об'єктивно спрямовані на її подальший прогресивний розвиток, забезпечення потреб суспільства у кваліфікованих фахівцях, що передбачає відповідні зміни у професійно-педагогічній підготовці вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку. Тому підвищена увага до професійної підготовки майбутніх вихователів у сучасному освітньому просторі цілком виправдана, адже головним організатором педагогічного процесу в дошкільних навчальних закладах є вихователь і саме від нього значною мірою залежить цілісний і всебічний розвиток дитячої особистості як суб'єкта свого життя [7, с. 88-92].

Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти розглядається у статті як багатофакторна структура, головне завдання якої полягає в набутті кожним студентом особистісного сенсу діяльності, формуванні

професійної майстерності, постійно зростаючого інтересу до роботи з дітьми та їх батьками, а також у розвитку успішності в діяльності.

Якісна підготовка педагога закладу дошкільної освіти включає міждисциплінарну і внутрішньодисциплінарну інтеграцію, реалізацію особистісно-діяльнісного і системного підходів. Зроблено аналіз підходів до організації освітнього процесу в закладах вищої педагогічної освіти. Професійна підготовка майбутнього фахівця у закладі освіти здійснюється у педагогічному процесі і включає в себе наступні компоненти, що проаналізовані у статті.

Зasadничими принципами підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи в світлі концепції освіти дітей раннього та дошкільного віку та концепції Нової української школи визначено положення таких підходів: гуманістичного; аксіологічного; міждисциплінарного; особистісно орієнтованого; технологічного; діяльнісного; компетентнісного.

Підготовка педагогів дошкільного профілю характеризується наявністю двох способів інтеграції: горизонтальної та вертикальної.

Подальшого розгляду потребують питання організації процесу навчання в межах андрагогічного підходу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Анішук А. М. Професійна підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. Професійна підготовка. Психолого-педагогічні науки. 2020. № 4. 59–67.
2. Беленька Г. В. Формування професійної компетентності майбутніх вихователів дошкільного віку в умовах університетської освіти. *Педагогічна наука «Психолого-педагогічні науки»* / за заг. ред. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2012. № 4. С. 114–119.
3. Богініч О. Л. Шляхи вдосконалення системи підготовки фахівців дошкільної освіти. *Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку*. 2008. Вип. 1. С. 23–25.
4. Борова В. Є., Ілюк Л. В., Кирилович О. Ф., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Марчук О. О., Мельничук Л. Б., Мисько І. П., Міськова Н. М., Пагута Т. І., Петрук О. М., Сойко І. М., Хом'як О. А., Шкабаріна М. А. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання. Монографія / за заг. ред. О. О. Красовська. Рівне : О. Зень, 2021. 560 с.
5. Калічак Ю. Формування компетентності вихователя закладів дошкільної освіти в процесі професійної підготовки. *Молодь і ринок*. 2018. №6 (161). 2018. С. 65–70.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. К. : Знання-Прес, 2003. 418 с.
7. Лугіна О. В. Підготовка майбутніх вихователів у системі дошкільної освіти України: теоретичний аспект. *Вісник Черкаського університету*. 2017. Вип. № 2. С. 88–92.
8. Харківська А. І. Розвиток комунікативної культури майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах магістратури. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). Українська інженерно-педагогічна академія, Харків, 2021. 282 с.
9. Чаговець А. Сучасна професійна підготовка майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Теоретичний аспект. *Обрії*. 2015. № 1(40). С. 99–10.

REFERENCES

1. Anishchuk, A. M. (2020). Profesiynna pidhotovka maybutnikh fakhivtsiv doshkil'noyi osvity [Professional training

of future specialists in preschool education]. Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholya. Profesiynna pidhotovka. Psykholohopedahohichni nauky. № 4. 59–67.

2. Byelyen'ka, H. V. (2012). Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh vykhovateliv doshkil'noho viku v umovakh universytet-s'koyi osvity. [Formation of professional competence of future preschool teachers in the conditions of university education]. Naukovi zapysky. Seriya «Psykholohopedahohichni nauky» / za zah. red. YE. I. Kovalenko. Nizhyn: NDU im. M. Hoholya. № 4. S. 114–119.

3. Bohinich, O. L. (2008). Shlyakhy vdoskonalennya systemy pidhotovky fakhivtsiv doshkil'noyi osvity. [Ways of improving the system of training specialists in preschool education]. Pedahohichna nauka: istoriya, teoriya, praktyka, tendentsiyi rozvytku. Vyp. 1. C. 23–25.

4. Borova, V. YE., Ilyuk, L. V., Kyrylovych, O. F., Krasovs'ka, O. O., Maksymchuk, N. S., Marchuk, O. O., Mel'nychuk, L. B., Mys'ko, I. P., Mis'kova, N. M., Pahuta, T. I., Petruk, O. M., Soyko, I. M., Khom'yak, O. A., Shkabarina, M. A. (2021). Teoriya i praktyka profesiynoyi pidhotovky maybutnikh pedahohiv zakladiv doshkil'noyi osvity ta pochatkovoyi shkoly v umovakh stupenevoho navchannya [Theory and practice of professional training of future teachers of preschool and primary school institutions in the conditions of degree studies]. Monohrafiya / za zah. red. O. O. Krasovs'ka. Rivne : O. Zen', 2021. 560 s.

5. Kalichak, YU. (2018). Formuvannya kompetentnosti vykhovatelya zakladiv doshkil'noyi osvity v protsesi profesiynoyi pidhotovky [Formation of competence of preschool teachers in the process of professional training]. Molod' i rynek №6 (161). 65–70.

6. Kuz'mins'kyy, A. I., Omelyanenko V. L. (2003). Pedahohika : [Pedagogy]: pidruchnyk. K. : Znannya-Pres, 2003. 418 s.

7. Luhina, O. V. (2017). Pidhotovka maybutnikh vykhovateliv u systemi doshkil'noyi osvity Ukrainy: teoretychnyy aspekt [Training of future educators in the preschool education system of Ukraine: theoretical aspect]. Visnyk Cherkas'koho universytetu. Vyp. № 2. 88–92.

8. Kharkivs'ka, A. I. (2021). Rozvytok komunikativnoyi kul'tury maybutnikh vykhovateliv zakladiv doshkil'noyi osvity v umovakh mahistratury. [Development of communicative culture of future teachers of preschool education institutions in the conditions of the master's degree]. Kvalifikatsiynna naukova pratsya na pravakh rukopysu. Dysertatsiya na zdobuttya naukovoho stupenya doktora filosofiyi z haluzi znan' 01 Osvita/Pedahohika za spetsial'nisty 015 Profesiynna osvita (za spetsializatsiyamy). Ukrainys'ka inzhenerno-pedahohichna akademiya, Kharkiv. 282 s.

9. Chahovets', A. (2015). Suchasna profesiynna pidhotovka maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv

[Modern professional training of future teachers of preschool educational institutions]. Teoretychnyy aspekt. Obriyi. № 1(40). S. 99–10, c. 101.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ШОВШ Катерина Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти, директор Фахового коледжу ЗУІ Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток та удосконалення освіти в Україні.

БІДА Олена Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток та удосконалення освіти в Україні.

МАРГІТИЧ Агнета Іванівна – аспірант, викладач української мови і літератури Фахового коледжу Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: розвиток та удосконалення освіти в Україні.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SHOVSH Kateryna Stepanivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor of the Department of Pedagogy, Psychology, Teacher, Kindergarten Pedagogy, Educational and Institutional Management, headmistress of the Vocational School of Ferenc Rákóczi II, Transcarpathian Hungarian College of Higher Education Ferenc Rákóczi II.

Scientific interests: development and improvement of education in Ukraine.

BIDA Olena Anatoliivna – doctor of pedagogical sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy, Psychology, Teacher, Kindergarten Pedagogy, Educational and Institutional Management, Transcarpathian Hungarian Institute Ferenc Rakoczi II.

Scientific interests: development and improvement of education in Ukraine.

MARGITICS Agneta Ivanivna – postgraduate, teacher of Ukrainian language and literature of the Vocational School of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. Vocational School of Ferenc Rákóczi II, Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

Scientific interests: development and improvement of education in Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 12.10.2022 р.

УДК 378.22 (410)

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-207-380-385

ШУНКОВ Василь Сергійович –

кандидат хімічних наук, доцент, доцент кафедри біологічної та загальної хімії Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3130-2250>
e-mail: svshunkov@gmail.com

НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ НА ОСНОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАРАМАЦЕВТІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті розглядаються проблем використання дослідницько-орієнтованого навчання і викладання в університетах Великої Британії. З'ясовано, що освітньо-професійні програми підготовки фармацевтів у Великій Британії базуються на проведенні наукових досліджень і орієнтовані на підготовку фахівців для науково-дослідницької діяльності в галузі фармакології та фармацевтики. Підвищення ефективності фармацевтичної освіти ґрунтується на використанні сучасних методик викладання з використанням інноваційних методів, технологій та засобів. Особливу увагу приділено алгоритму реалізації моделі дослідницько-орієнтованого навчання та дослідницько-орієнтованого викладання. Встановлено, що студенти активно залучаються до досліджень та проектної діяльності в ході навчання. Констатовано, що проблемно-пошукове навчання фармацевтів дозволяє